

[Uz Sākumlapu](#) > [Meklēt Juristu](#) > Tulkotāji un tulki tieslietu jomā

Tulkotāji un tulki tieslietu jomā

Jums jāpiedalās tiesas sēdē, kas notiek citā dalībvalstī, bet jūs nepārvaldāt tiesvedības valodu, vai jums nepieciešams līguma vai cita juridiska dokumenta oficiāls tulkojums — šādos gadījumos jums nepieciešams atrast juridisku tulku vai tulkotāju.

Ievads

Vienlaikus ar mobilitātes un migrācijas pieaugumu Eiropas Savienībā biežāk veidojas arī dažādas attiecības (komerciālas, juridiskas, akadēmiskas un personiskas) dažādu valstu, atšķirīgu kultūru un dažādās valodās runājošu iedzīvotāju starpā. Līdz ar to rodas visdažādākās situācijas, kurās nepieciešama tulkotāju un tulku palīdzība. Tā kā šādās situācijās nereti vajag iestāžu (daudzos gadījumos tās ir tiesas vai citas tiesībsardzības iestādes) izdotas atļaujas un apliecinājumus, tās bieži pieprasa citās valodās sagatavotu dokumentu oficiālus tulkojumus.

Oficiālu tulkojumu vajag, lai varētu apstiprināt faktus juridiskā vai administratīvā procesā/tiesvedībā, atzīt ārvalstu izcelsmes juridiskus faktus un piemērot tiesību avotus ārvalstu pilsoņiem (starptautiskās privāttiesības).

Oficiālo tulkošanas pakalpojumu sniedzēju profesionālās prakses organizācija dažādās Eiropas Savienības dalībvalstīs ievērojami atšķiras (pastāv neviendabīgas sistēmas un prakse). Piemēram, romāņu-ģermāņu tiesību sistēmas valstīs – tādās kā Spānija un Grieķija – uz zvērināta tulkotāja profesiju attiecas dažādi piekļuves noteikumi un darbību profesijā reglamentē dažādi nosacījumi par statūtiem, atlīdzību un sertifikāciju.

Kas ir juridiskais tulkotājs?

Tulkotājs sagatavo rakstisku dokumentu, pārtulkojot tekstu no vienas valodas citā. Juridiskam tulkotājam jāapgūst ne vien tiesību aktu pamatjēdzieni un terminoloģija, bet jāiegūst priekšstats arī par jomu, kurā tiesību aktus piemēro. Juridiskam tulkotājam daudzvalodu saziņā ir centrāla loma, jo tulkotājs palīdz indivīdiem, uzņēmumiem, tieslietu un valsts iestādēm sazināties, valsts un pārrobežu līmenī pārvarot valodu un kultūru barjeras. Lai tulkotu juridiskus tekstus, tulkotājam jāapgūst specializētā terminoloģija un jāpārzina saistītos dokumentos izmantotās lingvistikas metodes. Juridiskais tulkotājs, kas cieši sadarbojas ar lietā iesaistītajiem profesionālajiem juristiem un tieslietu ekspertiem, palīdzēs jums pilnīgi izprast attiecīgo lietu un nepieciešamo juridisko terminoloģiju. Pamatojoties uz izpratni par tiesību sistēmu vai sistēmām un attiecīgajiem tiesiskajiem procesiem, juridiskais tulkotājs spēs jums palīdzēt ar tiesvedību saistītajās darbībās.

Meklējot juridisku tulkotāju, īpaša uzmanība jāpievērš profesionālajiem standartiem attiecībā uz valodas prasmi, tulkošanas prasmēm, kā arī zināšanām par sistēmām, procesiem, terminoloģiju un lingvistikas metodēm, ko piemēro konkrētās lietās.

Kas ir juridisks tulks?

Tulks sniedz mutiskās tulkošanas pakalpojumus, dažādos veidos (sinhroni, secīgi vai čukstus) tulkojot vēstījumu no vienas valodas otrā. Juridiski tulki ir speciālisti, kas galvenokārt sadarbojas ar advokātiem dažādos tiesvedības procesos — tiesas prāvās, liecinieku nopratināšanā, lietu iztiesāšanā, mediācijas procesos, šķīrējtiesu procesos, pārrunās ar klientiem utt. Ja būsi iesaistīts pārrobežu procesā, šie speciālisti palīdzēs sazināties ar

citām pusēm.

Tiesas tulkotāji / tulki

Tiesas tulkotāji/tulki ir pilnvaroti rakstiski tulkot oficiālus dokumentus (lulības apliecības, skolu atestātus, augstskolu diplomus, tiesas dokumentus, spriedumus utt.), kā arī mutiski tulkot tiesā (piemēram, pušu vai liecinieku nopratināšanas laikā), policijas iecirkņos (iztaujāšanā, nopratināšanā pēc aizturēšanas) vai valsts dienestos (piemēram, muitas pārbaužu laikā). Oficiāli tiesas tulkotāji/tulki ir pilnvaroti apstiprināt savus tulkojumus ar oficiālu zīmogu.

Tiesas tulkotājiem/tulkiem parasti jāiegūst augstskolas diploms darba valodā(-s) un jāapgūst dažādas mutiskās un rakstiskās tulkošanas prasmes, lai gan prasības dažādās dalībvalstīs atšķiras.

Vairumā ES dalībvalstu ir noteikta tiesas tulkotāju/tulku atlases un iecelšanas kārtība. Parasti zvērināta tulkotāja kvalifikācija ļauj pildīt arī tiesas tulka pienākumus. Dažādās valstīs tiesas tulkotāju/tulku apzīmēšanai izmanto dažādus oficiālus nosaukumus.

Kā atrast tulkotājus/tulkus?

Juridisku tulkotāju un tulku meklēšanai pašlaik var izmantot dalībvalstīs pieejamās tulkotāju un/vai tulku datubāzes. Taču šādas datubāzes nav izveidotas visās dalībvalstīs. Reizēm saites uz oficiāliem vai daļēji oficiāliem kvalificētu tulkotāju/tulku reģistriem ir atrodamas tieslietu ministriju vai augstāko reģionālo tiesu tīmekļa vietnēs.

Krimināllietās dalībvalstīm ar [Direktīvu 2010/64/ES](#) ir uzlikts pienākums izveidot šādus reģistrus līdz 2013. gada 27. oktobrim (tas ir termiņš, kurā direktīva ir jātransponē valsts tiesību aktos). Saskaņā ar šo direktīvu dalībvalstīm ir jāizveido mehānisms, lai pārliecinātos par to, vai aizdomās turētai vai apsūdzētai personai ir nepieciešama tulka vai tulkotāja palīdzība, un dalībvalsts uzdevums ir bez kavēšanās nodrošināt tulkošanas pakalpojumus aizdomās turētām vai apsūdzētām personām. Būtu jānodrošina to dokumentu tulkojumi, kas ir būtiski, lai nodrošinātu aizstāvības tiesības un izņēmuma gadījumā var nodrošināt šo būtisko dokumentu mutisku tulkojumu vai mutisku kopsavilkumu ar nosacījumu, ka netiek traucēta lietas taisnīga izskatīšana. Dalībvalstis sedz mutiskā un rakstiskā tulkojuma izmaksas neatkarīgi no procesa iznākuma.

Lai iegūtu papildu informāciju, piemēram, par:

- organizāciju, kas uztur attiecīgo dalībvalsts datubāzi,
- noteikumiem, kas jāievēro, ja vēlaties izmantot tulkotāju un tulku pakalpojumus,
- tulkotāju un tulku kompetences ģeogrāfiskajiem apgabaliem,
- tulkotāju un tulku izglītību / kvalifikāciju,
- izmaksām,
- apdrošināšanas sistēmām un sūdzību procedūrām,

izvēlieties kādu no labajā pusē redzamajiem dalībvalstu karogiem.

Lapa atjaunināta: 01/02/2020

Šo lapu uztur Eiropas Komisija. Informācija šajā tīmekļa vietnē nav uzskatāma par Eiropas Komisijas oficiālo nostāju. Komisija neuzņemas nekādu atbildību vai saistības attiecībā uz informāciju vai datiem, kas ietverti vai izmantoti šajā dokumentā. Autortiesību noteikumus Eiropas tīmekļa vietnēs lūdzu skatīt juridiskajā paziņojumā.